

Rama IX Art Museum Foundation

B-CAT-2-0010

SOL-0026-01-2544

EXHIBITION

TERRA-COTTA SCULPTURE

BY NAI DEE CHANG MON

by DUSSADEE RAKSAMANE

11-26 JANUARY 2001

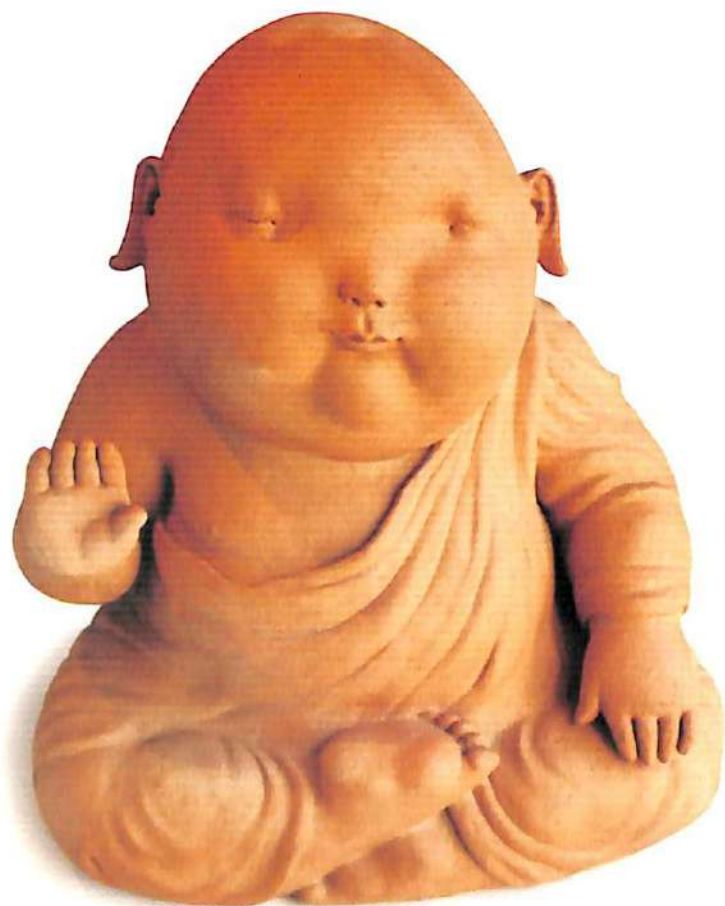
at Viengtavern Gallery

2nd Floor BB house Asoke, Sukumvit 21
Bangkok Thailand Tel: (02) 664-3875

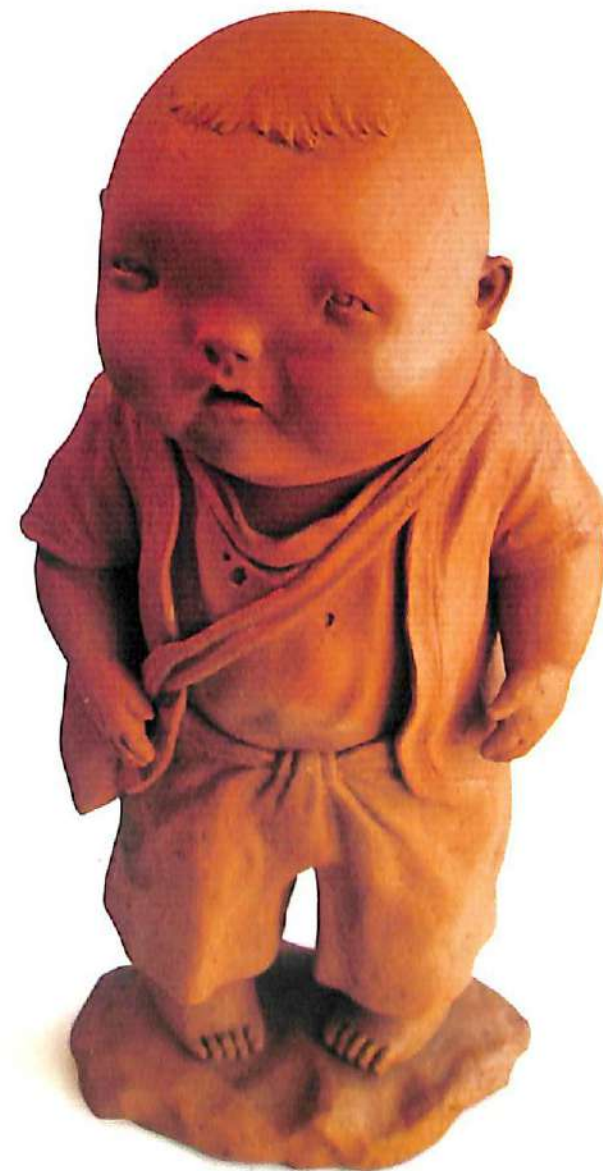
Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

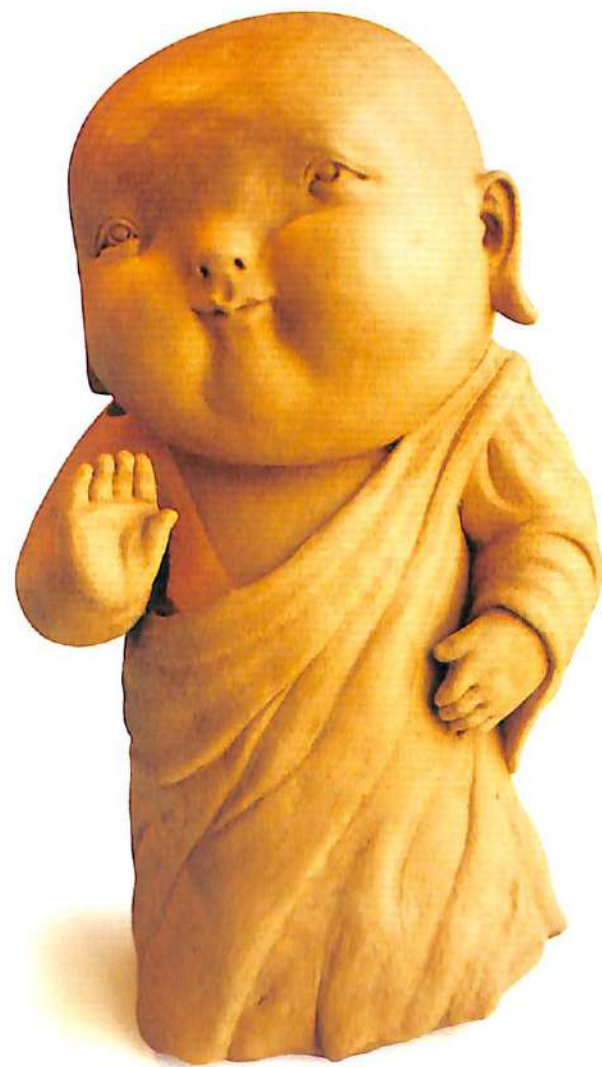
Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

BYE BYE เทวบุตร ดินเผา 30 x 25 cm.

ผู้สงบและเมตตา เทวบุตร ดินเผา 40 x 25 cm.

อะไรมากมาย ค้นหาสิ่งที่อยู่ในตัวเราว่าตัวเราเป็นยังไง..ชอบอะไร มันก็ได้อะไรจาก 3 ปีที่ไนท์ บาร์ชาเยอะ แล้วก็ได้รู้จักคนเยอะซึ่งสามารถเป็นฐานต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้

สันธาน: ตอนที่อยู่ที่ไนท์ บาร์ชา ทำงานแบบเดียวกับที่ทำอยู่ทุกวันนี้หรือเปล่า

ดุยฎิ: ไม่ใช่ครับ...จะเล็กกว่า จะไม่ใช่รูปคน รูปอะไรจริงจัง

สันธาน: แต่ว่าไม่ใช่พวกของใช้

ดุยฎิ: ไม่ใช่...ไม่ใช่ของใช้ เป็นพวกหน้ากากบ้าง...สัตว์ เป็นช้าง เป็นแรด

สันธาน: ก็คือตั้งแต่เริ่มเข้ามาทำงานดินเผา ทำงานเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา

ดุยฎิ: ทำงานเพื่อค้นหาตัวเอง คือยังไม่ใช่งานที่มีคุณภาพ แต่มันก็เป็นการก้าวเข้ามาหางานที่ลึกซึ้งกว่า เพราะฉะนั้นก้าวแรกอาจจะต้องมีการขายเพื่อความอยู่รอด และก็มีการค้นหาในขณะเดียวกัน

สันธาน: แล้วงานชุดเด็กนี้ มีความเป็นมาอย่างไร

ดุยฎิ: 3 ปีที่ไนท์ บาร์ชาเริ่มอึดตัว ผมเกิดความเบื่อหน่ายที่จะต้องไปนั่งเฝ้าร้าน เบื่อที่เขาจะมาสั่งทีละ 10 ชิ้น 50 ชิ้น มันรู้สึกตัวตัวเองไม่ใช่แล้ว พอถึงจุดหนึ่งมันสนใจอยากจะทำมาแสดงงานในกรุงเทพฯ ผมก็เริ่มทำงานเป็นรูปเป็นร่าง ขึ้นใหญ่ขึ้น เริ่มจากงานที่ปั้นเป็นรูปเด็ก เป็นพระ...ก็เรื่องเดิมๆที่ทำอยู่

สันธาน: คุณคิดว่าพอใจตรงไหน ตรงที่คนชอบรูปแบบของเรา หมายถึงชอบรูปแบบในความเป็นเด็กที่ดูน่ารักตรงนั้น หรือว่าคนชอบตรงที่เรารู้อยู่ที่เราค้นหาตัวเองเจอ

ดุยฎิ: คนมักจะมองแค่ว่ามันเป็นเด็กน่ารัก ส่วนลึกๆที่อยู่ในตัวผมเขามักจะไม่ถามกันว่าผมคิดอะไร เขาเห็นกันก็แค่ชอบ บางที่ผมอาจจะยังไม่ได้ใส่อะไรลงไปมากพอที่จะให้ผู้มาเห็นแล้วต้องถาม อาจจะเพราะผมเป็นคนลุ่มหลงคนเดียว คิดอะไรเยอะไม่ได้ ก็เลยถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา เช่นพูดถึงพระทั้งหก ผมก็ให้เด็กอ้วนๆน่ารักๆนั่นแหละ...ก็เป็นพระทั้งหกแล้ว นั่นก็คือวิธีการคิดของผม คือผมจะไม่คิดซับซ้อนให้เป็นเรื่องใหญ่

สันธาน: แล้วอย่างที่คุณพูดถึงงานศิลปะชุด พระทั้งหก อันนี้เราไม่พูดถึงการแสดงออกนะ แต่อยากจะถามถึงแนวความคิดที่คุณอยากจะทำงานศิลปะชุดนี้ว่ามีความเป็นมาอย่างไร

ดุยฎิ: ผมให้ความสำคัญกับชีวิตประจำวันของคนสร้างงานกับผลงาน ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กัน หมายถึงถ้าชีวิตผมเป็นคนแบบไหน งานผมก็ควรจะเป็นอย่างนั้น ปกติผมจะเป็นคนเรียบง่าย งานที่ผมทำจึงออกมาค่อนข้างแบบกึ่งแสดงถึงความเรียบง่าย ความต้องการของความสงบ ความเบิกบานกับการใช้ชีวิตง่ายๆ สิ่งเหล่านี้ก็มาจากการใช้ชีวิตของผม

สันธาน: คุณดึงมาแค่ความตั้งใจหรือว่าถ่ายทอดความเป็นตัวเองออกมาซึ่งถือว่าเป็นวิถีชีวิตของเราประมาณนั้นหรือเปล่าครับ

ดุยฎิ: ถึงแม้จะเป็นรูปพระหรืออะไร แต่จริงๆก็อาจจะเหมือนเป็นรูปแบบอะไรที่แสดงตัวเอง พยายามชักจูงอารมณ์ของเราให้เป็นอย่างนั้น มันก็ตรงไปตรงมา ไม่ได้คิดอะไรลึกซึ้งมากมาย

สันธาน: คือ...ผมสงสัยมากเลยนะ ขอโทษนะอาจจะล่วงเกินเรื่องส่วนตัวไปสักนิด ผมสงสัยว่าทำไมต้องพยายามจะไปตีป้าอย่างการที่เราจะต้องไปอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านหรือท่ามกลางชีวิตเหล่านั้น แต่ความเป็นจริงชีวิตเราต้องการเป็นขนาดนั้นต้องการอะไรขนาดนั้นจริงๆหรือเปล่า หรือเป็นเพราะงานของคุณพยายามถ่ายทอดผลงานจากวิถีชีวิตเหล่านั้น

ดุยฎิ: การที่ผมอยู่ในป่า ถ้ามองอย่างผิวเผินมันอาจจะเป็นการสร้างภาพที่ดีให้กับคนในสังคม

สันธาน: ที่ผมถามหมายถึง มันเป็นการพยายามเกินไปหรือเปล่า

ดุยฎิ: เรื่องของเรื่องคือ ผมได้เริ่มเข้าไปอยู่ที่หมู่บ้านเหมืองกรุงกสิกรรมกับชาวบ้าน หลังจากนั้นออกมาทำงานที่ไนท์บาร์ชา ก็พักอยู่ในตลาด แล้วพอถึงจุดหนึ่งผมก็ต้องกลับไปอยู่แถวๆบ้านชาวบ้านอีก เพราะแถวนั้นมีทั้งดิน ฟืน และเตาเผา ทำให้สะดวกสำหรับการหาวัสดุมาใช้ในการทำงาน ผมก็อยู่ในวงจรแถวนั้น กว่าจะมาอยู่ที่บ้านหลังบ้านๆก็ไปอยู่ที่หมู่บ้านป่าซางมา 4-5 ปี อยู่จนชาวบ้านมาทำดินเผาเหมือนผมตั้งหลายคน แม้กระทั่งเจ้าของบ้านที่ผมอาศัยอยู่ก็มาประกอบอาชีพเป็นล่ำเป็นสันกับการทำไม้เผาในรูปแบบของเครื่องใช้ ผมก็พึ่งพอใจที่ได้อยู่กับอะไรง่ายๆ ถ้าจะให้ผมไปป็นอยู่ในตึกแถว...ผมก็ขอเลือกอยู่อย่างนั้นดีกว่า...มันมีจุดเปลี่ยนจุดหนึ่งคือ ถึงวันหนึ่งที่ผมจะต้องมีบ้าน มีที่ของตัวเอง เพราะผมอาศัยคนอื่นอยู่มานาน ก็เลยเกิดแรงดันที่อยากจะหาซื้อที่ แต่ผมไม่มีเงินมากพอที่จะหาซื้อที่มีใบรับรองถูกต้องตามกฎหมาย และไม่มีเงินมากพอที่จะสร้างบ้านหลังใหญ่ๆ เพราะฉะนั้นบ้านของผมจะต้นทุนต่ำมาก ใช้เงินแค่หกหมื่นถึงได้บ้านหลังนี้มา อาจกล่าวได้ว่าการที่ผมเข้ามาอยู่ตรงนี้ มันเป็นเส้นทางชีวิตที่ต้องไป ถ้าผมรวย...ผมอาจจะไปหาที่มีน้ำมีไฟใช้ หาที่ดีๆอยู่ แต่ว่ามันบังเอิญไม่ได้ในเงื่อนไขที่ผมพอจะเอาเงินเข้าไปซื้อได้ แต่เมื่อมันเป็นอย่างนั้นแล้ว...ผมก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน เพราะว่าปกติชีวิตผมก็ไม่ค่อยต้องการอะไรมากมาย ในทางกลับกันผมกลับพบว่าการที่ผมอยู่แบบที่ไม่มีไฟฟ้า ทำให้เราได้เรียนรู้อะไรอีกหลายอย่าง...ผมกลายเป็นคนที่เป็นหนึ่งเดียวกับดวงอาทิตย์ คือ ต้องตื่น...เริ่มต้นและยุติกิจกรรมต่างๆพร้อมกับดวงอาทิตย์ จากที่เมื่อก่อนตื่นยังไม่นอนเลยแล้วไปตื่นนอนเอาตอนเที่ยง...อะไรอย่างนี้ นอกจากนี้ผมก็ยังได้เรียนรู้การที่ไม่ต้องมีหนังสือพิมพ์อ่าน การที่มีวิทยุทรานซิสเตอร์เครื่องละหกร้อยฟังอย่างมีความสุข จากที่เมื่อก่อนผมแสวงหาเครื่องละหมื่นกว่าบาท...ผมก็พบว่าความสุขที่ได้รับ...มันเท่ากัน

สันธาน: แล้วคุณพอใจมั๊ยครับ

คุณฐิ: ผมมีความสุขครับ แต่ว่ามนุษย์เรานั้นบางทีถ้าได้อยู่ในที่เจียบบมาก ๆ เป็นเวลานาน ๆ บางวันเราก็อยากจะเดินข้ามให้มัน contrast กันมาก ๆ ก็มีจุดหนึ่งที่ผมเบื่อบ้าน ก็เข้ามาในกรุงเทพฯ ซึ่งบังเอิญมีอะไรที่ต้องกลับมาทำเป็นประจำอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นชีวิตของผมจึงกลับไปกลับมา...ไม่มีเบื่อ และชีวิตช่วงนี้ของผมก็ค่อนข้างลงตัว

สันธาน: พอผมเริ่มเรียนรู้จากวิถีชีวิตจริง ๆ ของคุณ ทำให้ผมพอสรุปได้ว่าแนวความคิดในการสร้างงานของคุณก็คือการเก็บเอาความรู้สึกของตัวเองอย่างง่าย ๆ มาถ่ายทอดสู่ผลงาน...แค่นั้นเอง

คุณฐิ: ครับ...ง่าย ๆ เลย

สันธาน: แล้วคิดว่าแนวทางการพัฒนางานของคุณในอนาคตเป็นอย่างไร

คุณฐิ: จริง ๆ แล้วผมก็อยากให้งานมันดูยิ่งใหญ่ อลังการกว่านี้ ถึงแม้จะมีแนวความคิดว่ามันเรียบง่าย คำว่ายิ่งใหญ่อลังการ ในความหมายของผมก็คือความสมบูรณ์ในตัวงาน เป็นเรื่องของ form, อาร์ม, ใบหน้า...เรื่องอะไรต่าง ๆ ผมอยากให้งานสมบูรณ์มากกว่านี้ เพราะทุกครั้งที่ดูงานของตัวเองก็ไม่ได้พบว่าเป็นงานชิ้นที่ดีเด่นอะไร

สันธาน: มาถึงตรงนี้ผมขอย้อนกลับไปที่คุณถามแรก ๆ ที่ว่าระหว่างเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นเครื่องใช้กับชิ้นงานดินเผาที่เป็นงานศิลปะ ผมอยากทราบว่า คุณแยกแยะระดับงานของคุณอย่างไร ผมหมายถึงว่ามันมีคุณลักษณะที่ต่างกันหรือไม่ หรือเป็นชิ้นงานที่มีการ design โดยมีวัตถุประสงค์ในการตกแต่ง...อะไรประมาณนี้

คุณฐิ: ผมไม่รู้จะแยกแยะอย่างไร สับสนมาตลอด เพราะบางทีเข้าไปในบางกลุ่มสังคม...งานของผมก็จะกลายเป็นตุ๊กตาหรือเข้าไปอีกกลุ่มสังคมหนึ่ง...ก็จะมีคนชื่นชมในอารมณ์ของงาน อะไรอย่างนี้ ทำให้ผมไม่สามารถจัดแบ่งอะไรได้

สันธาน: สำหรับตัวคุณเองคิดว่าถึงจุดที่คุณต้องการในการสร้างงานศิลปะแล้วหรือยัง

คุณฐิ: ยังครับ...ผมเป็นคนสมาธิสั้น ทำอะไรแป๊ป ๆ ก็พอแล้ว คือจะไม่มานั่ง 100% กับงาน และผมก็ไม่ค่อยพอใจอะไรในงานของผมเท่าไร แต่ถ้าย้อนกลับไปดูงานเก่า ๆ ที่เคยทำเมื่อ 4 ปีที่แล้ว จะเห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงตลอด โดยที่เราไม่รู้เลยว่าเกิดการเปลี่ยนแปลง ผมก็คิดว่าอีกหน่อยมันก็คงจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นด้วยว่า...เราทำมันจริงและทำอยู่ทุกวัน ส่วนมันจะดีแค่ไหนในขั้นสังคม ผมก็ไม่รู้จะเอาอะไรไปวัด ที่มุ่งหวังไว้ก็คือ หวังจะได้ทำงานอย่างนี้ไปจนตาย เพราะมันสามารถเลี้ยงชีวิตและเลี้ยงงานของเราได้

สันธาน: ผมแอบไปศึกษางานของคุณมาและทำให้ผมสงสัยอยู่อย่างหนึ่งคือ ความแตกต่างในงานของคุณแทบไม่มี โดยภาพรวมแล้วเทคนิคยังถือว่าเป็น series เดียวกันอยู่ การพัฒนาของรูปแบบนั้นอาจมีการเปลี่ยน form ไปบ้างแต่ตัวรูปแบบจริง ๆ ไม่ได้เปลี่ยน คือเป็นการหยิบเอารูปทรงรูปธรรมมาทำให้เป็นแพนด้าสัญลักษณ์หนึ่ง ส่วนการพัฒนาทางเทคนิคก็ยังคงเหมือนเดิม อยากจะให้คุณให้ความกระจ่างสักหน่อยครับ

คุณฐิ: เรื่องเทคนิคนี้...ผมชัดเจนมากครับ ตอนที่เรียนที่ ม.เชียงใหม่ อาจารย์ให้ไปทดลองเทคนิค ให้เอาสีสาด ชูดกับไอ้โน่นไอ้นี้ ให้มาประมาณ 20-30 แผ่น แล้วแต่ใครจะไปทดลองได้ ผมได้ 40 คะแนนเต็มหนึ่งร้อย ย้อนมาถึงตอนนี้...รู้เลยครับว่าเราไม่ใช่ นักคิด นักค้น คือ..แบบ..ถ้ามีดินสออยู่แท่งหนึ่ง ก็จะใช้มันทั้งชีวิต จะไม่ไปหา crayon หรืออะไรมาใช้ เรื่องเทคนิคผมก็คงแค่นี้ละครับ เพราะว่ามันก็เหมาะกับนิสัยเราดีอยู่แล้ว

สันธาน: ที่จบแค่นี้ เพราะพอใจตรงนี้ หรือว่าปล่อยให้มันเป็นอย่างนี้เลย

คุณฐิ: ผมพอใจที่จะทำอยู่แค่นี้ละครับ

สันธาน: ถ้าต่อไปเกิดชำนาญในเทคนิคนี้มากขึ้นไม่คิดว่าจะเอาความชำนาญมาพัฒนาต่อเพราะว่าพอใจตรงนี้หรือต้องการรักษาตรงนี้ไว้

คุณฐิ: ผมไม่ชอบคิดค้นอะไรใหม่ ๆ ด้วยความที่เป็นคนทำอะไรแบบเดิม ๆ ก็ยังยืนยันที่จะทำดินเผาแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ประมาณว่าพึงพอใจ (หัวเราะ) ซึ่งส่วนนี้อาจจะเป็นข้อด้อยของผมที่ไม่ค่อยคิดอะไรใหม่ ๆ ทำอะไรก็ได้ที่ง่าย...ด้วยความเคยมือหรืออะไรก็แล้วแต่ สุดท้ายก็กลายเป็นงานของผมไม่มีการเปลี่ยนรูปแบบ ก็จะเปลี่ยนแค่ detail และความคิดบางอย่างที่สามารถเพิ่มเข้าไปได้ แต่ว่าผมก็ไม่ค่อยเดือดร้อนกับเรื่องเหล่านี้ เพราะผมไม่ใช่คนคิดค้นได้ใหม่ ดังนั้นงานของผมจึงออกมาในแบบนี้

สันธาน: ผมพอจะสรุปในเรื่องของการพัฒนาเทคนิคและรูปแบบของคุณได้ว่ามันเป็นเทคนิคที่คุณพึงพอใจตรงนั้นและคุณก็ไม่ใช้คนประเภท hyperactive มากมายที่จะคิดค้น แสวงหาอะไรต่าง ๆ ส่วนตัวรูปแบบก็แสดงออกถึงนิสัยของคุณที่ไม่ใช้คนหวือหวาเพราะผลงานศิลปะเป็นการแสดงออกถึงตัวผู้สร้างงานอันนี้ผมพอสรุปได้เข้าเค้ามัยพอเข้าเค้าร้าว ๆ

คุณฐิ: (หัวเราะ) และถ้าจะวิจารณ์ในเรื่องพัฒนาการของผลงานคุณ ควรจะจับประเด็นตรงไหนมาวิจารณ์ว่างานนี้มีการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

สันธาน: อารมณ์ของงานและความชัดเจนของความคิดที่ใส่เข้าไป เช่น รูปทรงของพระอาจจะนั่งในท่าเดิม แต่หน้าอาจจะนั่งขึ้น หรือว่า form อาจจะดู smooth ขึ้นจากเดิม สรุปคืออารมณ์ รูปทรง และแนวความคิด

คุณฐิ: ในเรื่องของการแสดงออกละครับ

สันธาน: มันต้องดีขึ้นสิครับ สมมติว่าผมปั้นพระอย่างเดียวกันทั้งชาติ ปั้นท่าเดิม ๆ ผมเชื่อว่าขึ้นก่อนตายต้องดีกว่าขึ้นแรก

คุณฐิ: ผมก็หวังว่าจะเป็นอย่างนั้น (หัวเราะ)

สันธาน: มันคงจะไม่อยู่ที่เดิมแม้ว่าเราจะทำอะไรคล้าย ๆ เดิมตลอด คือมีความเคลื่อนไหวในรูปทรงเดิม

สันธาน: จริงๆรูปทรงของเด็กที่ดูเป็นรูปธรรมเนี่ยมันสามารถแทนนามธรรมอะไรบางอย่างที่เกี่ยวกับการแสดงออกหรือแปล
เช่นความเป็นเด็ก เพราะศิลปินบางคนที่ทำนามธรรมก็ใช้รูปธรรมมาเป็นสื่อในการแสดงออกได้เหมือนกัน
คุณฐิ: ผมกำลังนึกถึงว่า รูปทรงที่มันสัมพันธ์กับนิสัยเราจะเป็นอย่างไร เพราะบางคนทำงานทรงสูงชะลูด รูปทรงก็จะดู
ชะลูดตลอดทุกชิ้น หรือบางคนทำงานแบบเส้นโค้งไหลหวาน งานก็จะไหลหวานอยู่เรื่อย ๆ พอนึกถึงตัวเอง ผม
ว่าผมอาจจะชอบรูปทรงที่ดูกลม ๆ ป้อม ๆ ในความรู้สึกของผมมันเป็นรูปทรงในเชิงบวก แล้วนำมาใส่อารมณ์ไป
มันคล้ายถึงการดูที่เขา design ออกมา ดูแล้วอารมณ์ดี

สันธาน: เป็นเพราะพื้นฐานในช่วงวัยเด็กของคุณนั้นรับอิทธิพลที่เป็นการดูมาก่อนหรือเปล่าครับ
คุณฐิ: ไม่ทราบครับ...ตั้งแต่สมัยยังเป็นนักศึกษา เวลาเขียนอะไรก็จะออกมาแบบกลม ๆ ป้อม ๆ ถ้าจะตอบก็ตอบลำบาก
ไม่รู้จะพูดอย่างไร เป็นรูปทรงที่เป็นเหมือนบุคลิกของเรา แล้วพอมานำ concept ที่เกี่ยวกับความเรียบง่าย
ความเบิกบาน ความน่ารัก น่าเอ็นดู แล้วมันเกิดความลงตัว ซึ่งผมเจตนาให้เป็นในเชิงบวก

สันธาน: ถ้าสมมติว่าวันที่คุณแสดงงาน แล้วมีคนมาขโมยงานของคุณอย่างตั้งใจ คุณจะทำอย่างไรต่อไป
คุณฐิ: อะไรให้เขาทราบเกี่ยวกับงานของคุณม้ย

คุณฐิ: เป็นชีวิตจริงผมจะไม่เดินเข้าไปเพราะผมเขิน แต่ถ้าเขาเรียกเข้าไปคุย ผมก็จะตอบเท่าที่เขาอยากรู้ คนทำงาน
ศิลปะจะต้องมีคำตอบ เวลาทำงานถ้าความคิดมัน clear คำตอบของคนทำงานศิลปะก็จะ clear ด้วย ดังนั้นถ้า
มีคนอยากรู้อะไรเกี่ยวกับงานของผม ผมก็จะตอบ อย่างที่มีคำถามกับผมในวันนี้

Rama IX Art Museum Foundation